

מפגש עמיות

שיחות עם דמויות מהתפוצות

פעילות חינוכית לחיבור משתתפים ישראלים אל יהודי התפוצות באמצעות דמויות וסיפורים

לפני שמתחילים – הערות למנחה

1. בפעילות זו נשתמש בכלים חינוכיים כגון 'סיפור' ו-'דמות' על מנת לחשוף את המשתתפים למאפיינים, האתגרים וההזדמנויות של יהודים בתפוצות.
2. באמצעות בחינה מעמיקה של 'דפי דמות' נאפשר למשתתפים להכיר ולהעמיק בסיפורם של יהודים מהתפוצות, תוך כדי שאלו מציגים לקהל הישראלי את מה שעובר עליהם בחייהם אלפי ק"מ מבאן.
3. דפי הדמות לא מציגים באופן ישיר אנשים אמיתיים, אך הם הורכבו על בסיס שיחות, מאמרים, סרטונים וסיפורים אמיתיים המגיעים כל העת אל מנהלת עמ"י מתוך עולם החיים העשיר והצבעוני של יהודי התפוצות. השקענו מאמצים על מנת שדפי הדמות שלפניכם יהיו נאמנים למציאות כפי שהיא.
4. בכל אחד מדפי הדמות יש לפחות נקודה אחת שבה הדמות מפנה שאלה אל חברי הקבוצה. שאלה זו מסומנת בהדגשה. אנו מעודדים את המשתתפים לדון בין היתר לא רק בתשובות שהדמות מספק על שאלות שונות הקשורות לחייה, אלא גם בשאלה שהדמות מציבה בפני המשתתפים תוך כדי הקריאה.
5. טרם הפעילות מומלץ לעבור בעצמכם על דפי הדמויות, להיחשף ולהתרשם מהדעות השונות והסיפורים ולהחליט אם תרצו להשתמש בכל הדמויות או רק בחלקן. כמובן ששימוש בכל 8 הדמויות טומן בחובו עושר רעיוני ומגוון דעות רחב יותר.

משך הזמן המומלץ לפעילות – שעה וחצי.

מי הן הדמויות?

1. סלביק רושנדו, 21, קרקוב, פולין
2. טינה רוקלנד, 25, ברוקלין, ארה"ב
3. רייצ'ל פינקוס, 53, בוסטון, ארה"ב
4. ז'אק (זכריה) לוי, 22, פריז, צרפת
5. דיוויד גרין, 38, לונדון, אנגליה
6. שרה פרימן, 19, לוס אנג'לס, ארה"ב
7. סטיבן פילד, 71, טורונטו, קנדה
8. דונה אברהמס, 28, קנזס סיטי, ארה"ב
9. ג'וש לייבו, 24, טולסה, אוקלהומה, ארה"ב
10. מנחם שפיגל, 26, בוסטון, ארה"ב
11. בתיה טננבוים, 41, ניו ג'רזי, ארה"ב
12. אנה ויזל, 22, בודפשט, הונגריה
13. בראד בלום, 23, קייפטאון, דרום אפריקה

בכל דף הדמות משיבה על השאלות הבאות / מתייחסת לסעיפים הבאים:

1. בשבילי יהדות זה...
2. ישראל בשבילי זה...
3. משהו שחשוב לי שתדעו עליי הוא...
4. מה השתנה מאז ה-7 באוקטובר?
5. מה שעוד מתחשק לי לספר לכם הוא... או החלומות שלי לשנים הקרובות הם...

מהלך הפעילות

1. 'חימום מנועים' – התחילו בשיחת פתיחה הכוללת בדיקה סביב מידת החיבור של המשתתפים לנושא הקשר עם התפוצות ועמיות יהודית. תוכלו למשל לשאול מספר שאלות ולהעמיק בתשובות המשתתפים:

- א. האם נמצאים איתנו כאן היום עולים? אם כן, מאילו מדינות?
- ב. האם משהו מההורים שלכם עלה לארץ? מאיפה?
- ג. האם משהו מכם מקיים קשרים חזקים או חלשים עם יהודים מהתפוצות כתוצאה מחוויית עבר של מפגש כלשהוא או תוכנית?

2. דברי פתיחה

- א. הסבירו על מבנה הפעילות המתוכננת.
- ב. הסבירו את הקונספט של 'דפי דמות' – הזדמנות לשוחח עם צעירים מהתפוצות מבלי שאלו חייבים להיות איתנו כאן בחדר.
3. נחלק את המשתתפים לקבוצות קטנות. כל קבוצה תקבל 1-3 דפי דמות לקיים עימן שיחה לצד 'דף מחקר דמות' וכלי כתיבה, הערות:
- א. ניתן לחלק מספר עותקים של אותה הדמות בכל קבוצה על מנת להקל על תהליך הקריאה.
- ב. כמה דפי דמות לחלק לכל קבוצה? שיקול הקשור לכמות המשתתפים והזמן שעומד לרשותכם לטובת הפעילות. דף דמות אחד בלבד יאפשר לקבוצה קטנה לצלול לעומקם של הדברים תוך כדי שהם מתמקדים בסיפור אחד. ככל שנוסיף דפי דמות נרחיב את המבט של המשתתפים אך נגביל את כמות הזמן העומד לרשותנו להתמקד בסיפורים ולקיים עליהם דיון.
4. ננחה את הקבוצות לקרוא ביחד את דפי הדמות ולאחר הקריאה המשותפת לעבור לשלב הראיון והשיחה שמתבצע על ידי מענה על השאלות בדף מחקר הדמות.
5. לאחר שלב הקריאה וכתיבת השאלות בקבוצות קטנות נתכנס בחדר במליאה.
6. כעת, נזמין אל קדמת החדר נציג מכל קבוצה שיהיה עליו להציג בפנינו את הדמות איתה הם שוחחו, ואת מסקנות או תוצאות השיחה שקיימו עם אותה דמות.

7. מומלץ בשלב זה להשתמש במקרן / מסך גדול ולהציג את דפי הדמות על המסך לצד ההצגה של נציגי הקבוצות.

8. לאחר הצגת כל הדמויות נקיים דיון קבוצתי ונשאל –

- א. האם משהו הפתיע אתכם בקריאת הסיפור של הדמויות?
- ב. האם יש מכנה משותף בין הדמויות?
- ג. מהו לדעתכם הפער המרכזי או ההבדל המרכזי בין האופן שבו יהודים בתפוצות חווים כרגע את ישראל?
- ד. מהם ההבדלים המרכזיים שאתם מזהים בין החיים של הדמות בתפוצות לחיים שלכם בישראל?
- ה. מה לגבי האופן שבו יהודים בתפוצות חווים כאן את יהדותם? אילו אתגרים אתם מזהים בכך?
- ו. האם יש דמות יהודית בתפוצות שאתם מכירים באופן אישי שהייתם רוצים לספר לנו עליה? אולי דמות שיש לה דעות שונות מאוד מאלו שהוצגו כאן היום?

9. סיכום

- א. מומלץ במסגרת הסיכום לעסוק בשאלה – כשאנו חושבים על החיים שלנו כאן בישראל, היהודים החיים כאן, ומשויים חיים אלה לחייהם של הדמויות אותן פגשנו בפעילות – מהם ההבדלים המרכזיים שאנו מזהים?
- ב. מהם האתגרים המרכזיים שאנו מזהים כקבוצה בסיפורים השונים אליהם נחשפנו – נרשום על הלוח את התשובות השונות כפי שעולה מהמשתתפים?
- ג. האם אנו מזהים הזדמנויות או 'יתרונות' בחיים היהודיים בתפוצות של אותן דמויות? האם דמויות אלו נהנות מדברים שאין לנו כאן בישראל? נרשום על הלוח את התשובות השונות כפי שעולה מהמשתתפים?
- ד. ניתן לדון בנספח "שלושה מבטים" המציג באופן רחב את הצורה שבה ישראלים בדרך כלל מסתכלים על היהודים שאינם חיים בישראל. המנחה יציג את הנספח בהדרגה, תוך כדי שהוא ראשית אוסף מהמשתתפים תשובות לשאלה – "מהם לדעתכם מבטים שונים שבהם מביט הישראלי על היהודים שאינם חיים כאן איתנו?".
- ה. דברי סיכום אישיים של המנחה – מומלץ לגעת בנקודות הבאות:
 - i. מדוע היה חשוב לכם כאנשי חינוך להעביר את הפעילות הזו?
 - ii. מה לדעתכם עומד בליבת הקשר בין ישראל ליהודי התפוצות?
 - iii. אילו תובנות ומחשבות עלו בכם כאנשי חינוך תוך כדי המעבר על דפי הדמות?